

Matkakustannukset sydäninfarktissa ja tekonivelkirurgiassa

Tämän Kelan (KKRL) rahoituksen turvin tehdyn tutkimuksen tavoitteena on:

- Selvittää sydäninfarkti- ja tekonivelkirurgiapotilaiden matkakustannuksia vuosien 2006–2010 aikana. Tavoitteena on laskea, kuinka merkittävän osuuden sairauden hoidon suoriin kokonaiskustannuksiin tuo lisää välittömästi tarkasteltavaan hoitoon liittyvien matkakustannusten huomioiminen. Näin laajennetaan hankkeen kustannuskäsitettä lähemmäksi yhteiskunnalle aiheutuneita kokonaiskustannuksia.
- Selvittää, onko hoidon keskittämisellä ollut vaikutusta matkakustannuksiin ja -korvauksiin. Esimerkiksi tekonivelkirurgiassa on 2000-luvulla pyritty keskittämään potilaiden hoitoa suurempiin yksiköihin.
- Arvioida, mikä on potilaiden itse maksama osuus sairauksien hoidon kokonaiskustannuksissa. Tämä suoritetaan liittämällä palvelujen käyttötietoihin kunnallisen sektorin käytössä olevat asiakasmaksut sekä sairausvakuutuksen korvaustietojen perusteella arvioidut omavastuuosuudet.

Tulosten mukaan matkakustannusten osuus sydäninfarkti- sekä lonkan ja polven tekonivelkirurgian kokonaiskustannuksista on pieni. Hoitojen keskittämisen vaikutukset matkakustannuksiin jäisivät vähäisiksi ja keskittämistä arvioitaessa muut tekijät ovatkin tärkeämmät.

Sydäninfarkti

Sydäninfarktipotilaista lähes 70 % sai matkakorvauksia hoidon alkaessa. Sairaanhoitopiirien välinen vaihtelu oli kuitenkin huomattavaa: vuosina 2006–2010 Keski-Pohjanmaalla noin 57 %:lle potilaista maksettiin matkakorvauksia hoitoon hakeutuessa kun viereisessä sairaanhoitopiirissä (Etelä-Pohjanmaa) vastaava osuus oli lähes 20 prosenttiyksikköä suurempi.

Hoidon alkuun liittyvät keskimääräiset matkakustannukset ovat vuoden 2010 hinnoin kasvaneet potilasta kohden viitenä vuotena 165 eurosta 188 euroon eli noin 14 %. Vuonna 2010 sairaanhoitopiirien välinen ero matkakustannuksissa oli suurimmillaan yli 400 euroa potilasta kohden.

Sydäninfarktipotilaiden sairaala-, matka, lääke- ja yksityisen sektorin käytöstä aiheutuvat kustannukset olivat vuonna 2010 noin 18 200 euroa potilasta kohden. Näistä ensimmäisen vuoden kustannuksista potilaan kotikunta rahoittaa yli 85 %. Sekä Kela että potilaat maksoivat noin 7 % kokonaiskustannuksista.

Tekonivelkirurgia

Polven tai lonkan nivelrikon tekonivelleikkauksista noin 61 %:ssa on maksettu matkakorvausta. Osuus ei ole muuttunut 2006–2010 välisenä aikana. Sairaanhoitopiirikohtainen keskimääräinen leikkaushoitajakseen liittyvä matkakustannus oli vuonna 2010 90 euroa; suurimmillaan yli 200 euroa.

Tekonivelkirurgisten potilaiden kokonaiskustannukset olivat vuonna 2010 noin 13 200 euroa potilasta kohden. Vuoden seurannan aikana syntyneistä terveydenhuollon menoista kuntien rahoitusosuus oli

selvästi suurin, noin 88 prosenttia. Potilaat maksoivat itse menoista noin 7 prosenttia ja Kelan osuus menoista oli noin 6 prosenttia.

Sairaalamaksut ja reseptilääkkeiden omavastuuosuudet olivat suurimmat menoerät potilaille sydäninfarktin ja tekonivelleikkauksen jälkeen.

Hankkeen loppuraportti julkaistaan lähiaikoina THL:n työpaperisarjassa.

Unto Häkkinen